

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 563. In quibus casibus vitari debeant excommunicati publicè & nominatim denunciati, & notorii percussores Clericorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

catio jure vel facto publica in uno loco absolute publica est, & ut satis probari potest, adeoque tribuit fidelibus potestatem vitandi talem excommunicatum, ut etiam probabile est, quod, ut docent Henricus, l. 13. c. 24. n. 1. Valq. de excom. du. 8. num. 2. Filliuc. tr. 13. c. 3. q. 7. n. 49. fideles teneantur eum vitare, cum Concilium Constantiense precipiat vitare excommunicatum denunciatum & manifestum Clerici percussorem, neque id restringat ad locum denunciationis vel percussoris, nihilominus Castrop. n. 8. ut ait, verius existimat cum citatis à se Sanch. l. 2. in decal. c. 11. n. 20. Avil. de cens. p. 2. c. 6. d. 11. du. 12. Duran. in 4. dist. 18. q. 5. in fine. fideles liberos esse in hoc ab obligatione illa vitandi tales excommunicatos, eò quod excommunicatus in uno loco non sit censendus publicatus in alio, cum, esto, denunciatio afficiat personam, id tamen intelligendum respectu eorum, quibus denunciatur, seu in quorum notitiam devenire potest denunciatio.

Quæst. 562. In quibus rebus cum excommunicatis toleratis communicare possint non excommunicati?

RElponf. Licetum est cum excommunicatis toleratis, id est, non denunciatis, nec notoriis percussoribus Clerici communicare in politicis, ac si excommunicati non essent, adeoque etiam extra casum urgentis necessitatis, quia in *Extrav. ad evitandam*: permittitur fidelibus, Cönnick. d. 14. du. 3. concl. 1. Hurt. de excomm. d. 2. diff. 4. Castrop. l. c. p. 5. num. 2. cum communi, licitum quoque est cum illis communicare in divinis, dummodo ad hoc non inducantur, sive non sint causa illius communicationis, Cönn. l. c. concl. 2. Laym. l. c. c. 4. n. 5. sic potes assistere tali excommunicato sacrificanti, & permittere, ut is tibi sacrificanti assistat, cum non sis causa peccati, quod ille committit; sic quoque licitum est inducere excommunicatum, ut is coram te celebret, & Sacramentum tibi ministrat, officium divinum tecum recitet, si urgeat necessitas, vel specialis utilitas, qualis esset, si non reperiri alius, qui æquè bene tibi præter hæc beneficia, Cönn. l. c. du. 5. concl. 3. Castrop. num. 3. non enim peccat communicando cum illis excommunicatis, quia id non est prohibitum, neque inducendo ad peccatum, quia non inducis illos ad iniquam Sacramentorum administrationem, cum postules illam secundum se, quæ per se licitè fieri potest ab excommunicato tolerato stante necessitate vel utilitate perentis. Sed neque esse illicitum inducere citra necessitatem excommunicatum toleratum ad Sacramenta ministranda aliæque similia præstanda, probabilius docent Sanch. de matr. L. 7. d. 9. n. 8. Sayr. l. c. num. 10. Henricus. L. 14. c. 6. Hurt. l. c. Filliuc. tr. 11. c. 3. & 4. quos citat & sequitur Castrop. l. c. n. 5. contra Suar. d. 2. S. 4. n. 10. Laym. l. c. num. 5. Pontium de mat. L. 5. c. 18. §. 9. Cönn. l. c. docentes id non licere, non quia peccatur contra præceptum censuræ, sed contra religionem vel Charitatem inducendo excommunicatum ad actum, quem posita censurâ exercere non potest. Ratio verò nostræ responsionis est, quod Concilium Constantiense concesserit fidelibus potestatem communicandi cum excommunicatis non denunciatis, sed toleratis, tam in divinis quàm humanis quæ facultas frustranea & inutilis esset, si virtute religionis vel charitatis ab ea communione arceri deberent, unde jam excommunicati tolerati nullo modo privantur potestate exercendi actus, qui in fide-

lium utilitatem cedere possunt, nimirum Judex potestatem judicandi, Prælatus potestatem dispensandi, conferendi beneficia, absolvendi à censuris & peccatis; cum enim permiffum sit subditis hæc petere à Superiore excommunicato, necesse est illum posse ea illis concedere, Castrop. cit. p. 5. n. 6.

Quæst. 563. In quibus casibus visitari debeant excommunicati publice & nominatim denunciati & notorii percussores clericorum?

REsp. Hos potissimum contineri in c. excommunicatos 11. q. 3. & ex eo probari esse illicitos, suntque sequentes hoc versiculo comprehensi.

Os, orare, vale, communicio, mensa negatur, Per os intelligitur collocutio & discursus cum tali excommunicato etiam per literas, internuncium aliæque similia signa, similiter per particulam hanc prohibentur oscula, amplexus & similia signa amicitia, nec non receptio munerum. Reiffenst. h. t. n. 142. ex Bonac. Tom. 1. d. 2. de excomm. p. 6. c. 2.

2. Per orare prohibetur omnis communicio cum illis in sacris & divinis, puta, in precibus publicis, non tamen privatim pro illis factis, processionibus, missis cum illis auditis aut coram illis celebratis, unde si excommunicatus talis missâ jam inchoatâ eam auditurus ingrediatur Ecclesiam, moneri potest ac debet, ut exeat, & quod si exire recuserit, novam excommunicationem Papæ reservatam incurrit. Clem. 2. h. t. potestque per vim expelli, si autem nec hoc fieri possit, fortè ob potentiam ejus, erunt Officia divina, præsertim missa, omittenda, modò Sacerdos necdum venerit ad canonem, vel ut alii, ad consecrationem, tunc enim oportebit eum pergere, usque ad sumptionem, ne sacrificium maneat incompletum, peractâ autem sumptione Calicis Sacerdos debet discedere & reliqua peragere in Sacrística, vel penitus omittere, si talis non sit locus, cæteri fideles, excepto ministro altaris, statim post excommunicatum monitum, ut exeat, intelledtque illum non velle exire, nec posse expelli, debent discedere, alioquin participarent cum excommunicato in divinis, & excommunicationem saltem minorem incurrerent. Bonac. l. c. p. 3. §. 1. n. 3. Reiffenst. n. 144.

3. Per vale prohibetur & intelligitur omnis honorifica salutatio etiam verbis facta.

4. Per tò: *communicio* quævis conversatio & communicio politica in contractibus, judiciis, laboribus, exercitiis, ita ut nullatenus licitum sit cum excommunicato inire contractum, stare cum eo in judicio, collaborare, seu idem cum illo opus facere.

5. Per tò: *mensa*, communicio in conviviis in sumendo cibo & potu, ita ut licitum non sit comedere ac bibere cum excommunicato vitando, etiam si is sit cum aliis in eadem domo, collegio, convictu, monasterio, peccatur proinde in his omnibus conversando cum excommunicato, & quidem mortaliter, si communicatio sit notabilis, vel in divinis publicè celebratis; si verò sit in politicis, tantum venialiter, ut Bonac. l. c. p. 6. n. 5. Nav. c. 27. num. 29. Item Clericus communicando in his cum excommunicato à Papa per sententiam nominatim & publicè denunciato, incurrit præter peccatum excommunicationem majorem, laicus verò minorem, Sylv. V. excommunicatio §. n. 22. Barb. in c. Significavit. h. t. n. 2. Gonzal. ibid. n. 4. Reiffenst. l. c. ac denique communicans cum excommunicato in

cri-

crimine criminoso, id est cooperans crimini & contumacia, propter quod lata est in aliquem excommunicatione, praebeo ei auxilium, consilium, favorem, incurrit praeter peccatum mortale excommunicationem majorem, Reiffenst. n. 149. juxta communem.

Quest. 564. An & in quibus casibus licitum communicare cum excommunicatis vitandis?

Resp. Plures hujusmodi sunt causae & casus, qui specificantur in *can. multos* 11. q. 3. comprehendit hoc versiculo.

Utile, lex, humile, res ignorata, necesse.

1. Prima itaque causa, ob quam communicare licitum cum excommunicato denunciato & notorio percussore Clerici, denotata per *rd: utile*, est utilitas tum spiritualis tum temporalis tam excommunicati quam communicantis, sic enim ob spiritualem utilitatem licet eum verbis ac factis ad conversionem & resipiscentiam cumque eo agere de iis, quae pertinent ad eius absolutionem, juxta *c. ex voluntate, h. t.* licet communicanti ab eo petere instructionem spiritualem & consilium, si non est alius, à quo aequè bene eam accipere possit, quia tamen regulariter lectio Theologica non videtur esse ita necessaria & utilis spirituali audientis salutem, docent plures, ut *Con. d. 11. du. 12. n. 122.* *Hurt. d. 9. diff. 4. n. 18.* *Avil. p. 2. c. 6. d. 11. du. 3. concl. 8.* *Laym. l. 1. Sum. tr. 5. p. 2. c. 2. n. 16.* *Castrop. tr. 29. d. 2. p. 19. n. 2.* contra Sotum & Sayr. tenentes communicationem se non extendere ad tradendam excommunicato, aut ab eo audiendam Theologiam, multoque minus licitum audire confectionem excommunicati ob scandalum, *Castrop. l. c.* sic ob utilitatem temporalem communicantis licet illi ab excommunicato petere & recipere elemosynam, exigere ab eo debitum, *c. si vero, h. t.* convenire eum in iudicio, *c. intelleximus, de iudiciis* ab eodem Medico, Advocato, aut aliis experto medicinae vel consilium petere dum non est alius, qui aequè utiliter consulere potest. *Laym. l. c.* *Bonac. l. c. q. 2. p. 6. §. 2. à n. 9.* *Avil. d. 11. n. 2.*

2. Secunda causa per *rd: lex* indicata est lex matrimonii, vi cuius potest uxor communicare cum marito excommunicato denunciato, non tantum quod ad thorum & cohabitationem, seu spectantibus ad exigendum & reddendum debitum, sed & in aliis, puta colloquiis familiaribus, mensa, gubernatione domus *Arg. can. Quoniam multos. 11. q. 3. juncto. c. inter alia h. t.* sic vice versa in iis communicare potest vit cum uxore excommunicata, ut cum communi *D. Thom. in addit. ad 3. p. q. 23. a. 2.* *Suar. d. 15. S. 4. n. 14.* *Vasq. de excom. du. 9. n. 3.* *Bonac. d. 2. de excom. q. 2. p. 6. §. 2. n. 24.* *Sanch. l. 9. de mat. d. 13. n. 26.* *Laym. l. c.* *Con. l. c. n. 123.* *Castrop. l. c. n. 5.* citatis plurimis aliis ex ea ratione, quod dispositum in uno correlativo, censetur quoque dispositum in alio, ubi eadem est ratio, qualis est in praesenti, nempe periculum animarum & incontinentiae, quod in utroque conjuge aequè procedit, unde in hoc casu aequè viro excommunicato unor non excommunicata reddere debet debitum, quam maritus non excommunicatus uxori excommunicatae, *Con. Laym. l. c.* *Suar. l. c. num. 2.* *Castrop. l. c. n. 7.* quae tamen intelligenda de marito & uxore excommunicatis ob aliam causam, quam matrimonii, eò quod, si excommunicati ob matrimonium contractum cum probabili impedimento dirimente, nequaquam licita esset communicatio, quia esset participatio in scelere, ob quod la-

R. P. Lehr. Jur. Can. Lib. V.

ta excommunicatio, *Sylv. v. excomm. §. n. 4.* *Ugol. tab. 2. de cens. c. 23. §. 6. n. 4.* *Sanch. l. c.* *Con. l. c. n. 133.* *Laym. l. c. n. 16.* *Castrop. l. c. n. 8.*

3. Tertia causa designata per *rd: humile*, est subiectio, vi cuius liberi cum parentibus excommunicatis, servi & subditi cum Dominis & Superioribus, milites cum Ducibus belli communicare non prohibentur, *Arg. can. quoniam multos, 11. q. 3.* uti etiam è contra parentes, domini superiores cum liberis, servis & subditis. Circa quae notanda sequentia; primò: quod respectu parentum comprehendantur in hac constitutione favorabili filii etiam naturales & adoptivi, item nepotes & pronepotes, affines; uti gener, nurus, privignus & privigna, pupilli & minores respectu tutoris & curatoris. *L. filii L. liberorum, ff. de V. S. L. Adoptivum, ff. de in jus. voc. Suar. d. 15. S. 5. à n. 3.* *Sayr. de excom. l. 2. c. 14. n. 10.* *Castrop. n. 9.* cum communi. Comprehenduntur quoque factis probabiliter filii emancipati, cum verè sint filii & patri subiecti, ratione cuius filiationis & subiectionis debita obligati sunt communicare cum patre, & ita docent *Suar. l. c.* *Ugol. l. c. §. 7.* *Reginald. lib. 32. n. 109.* *Hurt. l. c. d. 9. diff. 4. n. 2.* *Bonac. l. c. n. 28.* *Castrop. n. 10.* contrarium non minus probabiliter docente *Sayr. l. c. c. 14. n. 10.* Saltem si non habitent cum parentibus; cum *c. quoniam multos*: concedatur filiis haec communicatio, quia illis necessaria ob communem cum parentibus habitationem & receptionem alimentorum, quae cessant in emancipatis. Secundo: respectu dominorum ab excommunicatione ob communicationem cum iis excusantur non tantum propriè servi seu mancipia, de quibus id constat *ex cu. c. quoniam multos*: & ut certum docent *Ugol. l. c. §. 8.* *Suar. l. c. à n. 12.* *Sayr. l. c. n. 14.* *Castrop. n. 11.* sed etiam inservientes alicui, five gratis, five ex pretio, etsi rustici sint, ut *Ugol. Sayr. Nav. Avila. l. cit.* An verò fruatur hoc privilegio tales servientes, si domino jam excommunicato suas operas addixerint, controversatur, negant *Suar. d. 15. S. 5. n. 13.* *Ugol. Sayr. Avil. apud Castrop. n. 13.* *Arg. c. inter alia de sent. excom.* Ubi conceditur famulis communicatio cum dominis, si ante eorum excommunicationem suas operas locarint & subiectionem contraxerint. Et quia aliàs tempore excommunicationis contracta subiectio esset iniqua, At si famuli sine ulla sua culpa servitia addixerint domino jam excommunicato, v. g. quia ignorabant illum excommunicatum, vel quia ob necessitatem urgentem ei excommunicato locarunt operas suas, possunt in famulatu permanere, ac si ante excommunicationem eidem subiecti essent, cum enim nullam culpam admiserint in additione famulatus & subiectionis, non debent communicatione cum illo, aliis famulis concessa, privari *Suar. l. c.* *Laym. l. c. l. 1. Sum. tr. 5. p. 2. c. 2. n. 17.* *Con. d. 14. du. 12. n. 127.* *Castrop. num. 14.* quin etiam si subiectionem culpabiliter contraxerint cum dominis excommunicatis, etsi quidam negent, posse illos communicare cum illis, dicantque esse sententiam communem, contrarium tamen esse probabilissimum, asserunt *Con. cit. du. 12. n. 28.* *Bonac. l. c. n. 33.* imò *Castrop. n. 15.* dicit, se iudicare illud certissimum, si sine gravi suo damno non possint recedere à famulatu, tum quia lex Ecclesiastica non solet cum tanto damno subditorum inducere obligationem, tum quia *c. quoniam multos*; liberam facultatem concessit omnibus famulis communicandi cum dominis suis excommunicatis absque eo, quod id restrinxerit ad eos, qui ante excommunicationem subiectionem

Q9

COM